

KUNA (40) *sb f*

f (39), *m* (1) [*w funkcji n-pers*].

kuna (39), **kona** (1); kuna : kona *ZapMaz* (2 : 1).

a jasne; kona z tekstu nie oznaczającego pochyleń.

sg N kuna (10). ◊ *G* kuny (4). ◊ *A* kunę (6). ◊ *pl N* kuny (1). ◊ *G* kun (6). ◊ *A* kuny (2). ◊ *I* kunami (9); -ami (2), -(a)mi (7). ◊ *du A (cum nm)* kunie (2) *LibMal* 1549/150v, 1550/154v.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *zool. Martes Pinel (Rost); ssaki drapieżne z rodziny łasicowatych (Mustelidae), w Polsce dwa gatunki o cennym futerku; martes Murm, BartBydż, Mącz, Calep, Cn; putorius Murm, Mymer² (31) : Murm 41 [2 r.]; BartBydż 185; Mymer² 26v; A bárzo to łowne pole [...] Choć sieć ledá iáko łtanie Iednák wždy co przypadnie nánie Sárná/ záiac/ Sobol/ liźká Y kuná iey towarzyszká *RejRozpr* C3; Sobol ieft włofa pyęknego/ Ale łam ieft mięfa pfięgo/ Tákież kuná álbo liźká *BielKom* E5v; łáfy gi [*miasto*] ze wřząd obległy wielkie/ w ktorých źwierzá wiele co ná futrá/ iáko łą Popielicze/ Kuny/ Nowogrodki *BielKron* 431v, 295; *Mącz* 210c; *Calep* 641a.*

Przen: metonimiczne (21) :

a) *Skórka z kuny (21) : LibLeg* 11/97; *Iřch vkradl v Nořzala duu liřzu y dwye kunye LibMal* 1549/150v, 1548/147v, 148, 1549/150 [3 r.], 1550/154v, 185v; [*Jurowie*] żywią sie łálfem/ ribami/ á zwierzyną, tylko wodę pijąc á w koźuchach chodząc z łpołem z łzywřzy łkory/ wilce/ łifie/ z kunami y Ielenie [*pellem lupi, cervi, vulpis, marduris*] *MiechGlab* 62; *KłosAlg* G2; *GroicPorz* dd3; Kuny y inne łkorki Kłiędzu wielkiemu dáią zá Trybut. *BielKron* 434, 435; *KlonWor* 56.

Wyrażenie: »kunami podszyty, podbity« [szyk 5 : 1] (5 : 1): WyprKr 90v [2 r.]; *duszogrzeiek athłaszowi czerwoni konami pothsithi ZapMaz III G* 1/113v, 1/113v [2 r.]; *Na káżdym [jeźdźcu] był Axámit podbity Kunámi StryjWjáz* B2v.

b) [*Podatek od panny lub wdowy idącej za mąż: Kunę dawać powinni, którą [z] staradawna płacą per gr 27 den, 6, LustrSand* 116, 118.]

2. *Obręcz żelazna zakładana na szyję lub ręce złoczyńcom; collarium Calep, Cn; columbar BartBydż* (7) : *columbar, quoddam vinculum pro collo aptum, cvna BartBydż* 30b; ábyś był łtrożem domu Páńłkiego/ nád káżdym záchwyconym w duchu y nád prorokuiącym/ ábyś go włádził w kunę y w pętá [*in carcerem et in nervum*]. *BibRadz Ier* 29/26; *BudBib Ier* 29/26; *Calep* 214a; *KlonWor* 51.

W połączeniach szeregowych (2): Vrzędnik ma to opátrzyć/ áby miał w dworze inřtrumentá gotowe/ w ktoreby ná přętcie więźniá álbo winnego włádzić mogł: to ieft/ łáńcuch álbo kábat/ álbo gářiorá y kunę. GostGosp 12; *Cierpi Kuny/ Biłkupy/ Korbáćze/ Gářiory KlonWor* 77.

[*Wyrażenie: »ręczna kuna«: Kárność ieft iáko pęto na nogách łudźi łzalonych/ á iáko ręczna kuná [vincula manuum Vulg; okowy rąk WujBib] ná ich přáwey ręce. BibRadz Eccli* 21/22 (*Linde*).]

3. [*Zawiasa, żelazo zakrzywione u wrót, drzwi: 2 skrzyni spiżarne, [...] kuna do wrót, kapica InwMieszcz* 1595 nr 298.]

4. *n-pers (2) : Na Nayem Cuny nyewialthi Thym obicziaiem łpalila łłowá na proch y łřypála na obu dwv mowycz. Thak bándz přeczywna yřchbi thak wolal na czią thwoy mařz, yako na łłowá volali ptaczi LibMal* 1544 85v.

Zestawienie (1): Iakom ya nyewbyl Robothlywego symona kuny (Cmieczya) *ZapWar 1537 nr 2564.*

Synonimy: 2. *gqsior, okowa.*

Cf [**KUNICA**]

JB